

Andragoškega centra Slovenije

8. Evropski kazalniki: Indeks vseživljenjskega učenja

Vseživljenjsko učenje v državah Evropske unije v vse večji meri postaja resničnost, seveda pa nekatere članice napredujejo hitreje, medtem ko druge zaostajajo. Neposredno merjenje **vklučenosti prebivalstva v izobraževanje in učenje v vseh življenjskih obdobjih** je kompleksna naloga, ki se je ne da razrešiti z enostavnimi statističnimi pristopi.

Na ravni EU so se te naloge lotili z izračunom t.i. 'sestavljenega kazalnika', ki so ga poimenovali **'indeks vseživljenjskega učenja'**. Center za raziskovanje vseživljenjskega učenja (CRELL), ustanovljen pri Evropski komisiji, je pri tem izhajal iz treh temeljnih kazalnikov udeležbe posameznikov, starih od 4 do 64 let, v izobraževanju in učenju:

- **ECE** (vklučenost otrok, starih **4 leta**, v predprimarno (predšolsko) izobraževanje, raven ISCED 0, v nekaterih državah pa tudi primarno (osnovnošolsko) izobraževanje, raven ISCED 1) – vir podatkov je zbirka Unesco-UIS/OECD/Eurostat (UOE);
- **EDU** (vklučenost v osnovno-, srednje- in visokošolsko izobraževanje, ravni ISCED 1–6; starostna skupina **5–29 let**) – vir podatkov je zbirka UOE;
- **LLL** (udeležba odraslih, starih **25–64 let**, v vseživljenjsko učenje) – vir podatkov je Anketa o delovni sili (ADS).

Metodologija izračuna indeksa vseživljenjskega učenja je razmeroma zapletena. Uporabljen je pristop normalizacije, vsem trem kazalnikom pa je – po načelu, da so vse tri faze vseživljenjskega učenja enako pomembne – dana enaka teža, zato je indeks izračunan kot aritmetična sredina normaliziranih kazalnikov. V spodnji tabeli so prikazane vrednosti kazalnikov (pred njihovo normalizacijo) ter indeksi vseživljenjskega učenja za izbrani leti 2000 in 2005.

Tabela 1: Indeks vseživljenjskega učenja v EU27 za leti 2000 in 2005

v odstotkih

2000	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ECE	82.8	99.2 i	67	81	90.6	81.4	78.2	51.1 i	53.9	99	100	100	55.7	60.6	51	94.9	89.5
EDU	57	62.7	48.7	51.6	56.9	60.3	61.4	62.4	52.3	55.8	61	52	51.9	57.2	59.6	49.3	52.7
LLL	7.1 e	6.2 i	:	:	19.4 b	5.2	6.5 b	:	1	4.1 b	2.8	4.8 b	3.1	:	2.8	4.8	2.9
INDEX	62.5	69.9	47.5	57.0	77.3	61.8	62.5	54.8	44.5	64.3	65.9	63.5	47.0	54.1	48.8	60.5	58.4
2000	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	HR	MK	TR	IS	LI	NO
ECE	100	99.5	79.5	33	72.3	60.3	67.7	:	41.9	72.8	100	:	12.4	:	90.9	:	78.1
EDU	55.8	60.7	55.5	59.2	56.9	48.4	56.3	:	64.2	62.8	64.7	:	47.9	:	64.2	:	62.7
LLL	4.5	15.5	8.3	:	3.4	0.9	:	:	17.5 b	21.6	20.5 b	:	:	1	23.5	:	13.3
INDEX	65.1	78.3	61.9	44.3	55.3	44.6	57.2	56.6	62.8	76.5	85.4	40.8	28.5	21.5	85.1	:	69.9

2005	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ECE	85.6	100.1	73.2	91.4	93.5	84.6	84.2	45.4	57.8	99.3	100	100	61.4	72.2	56.8	95.4	90.7
EDU	60.1	65.6	50.2	54.8	63.6	62	60.6	62.9	58.9	54.1	61.3	56.7	52.3	59.7	65	52	57
LLL	9.7	8.3	1.3	5.6	27.4	7.7	5.9	7.4	1.9	10.5	7.1	5.8	5.9	7.9	6	8.5	3.9
INDEX	67.6	73.6	50.2	62.8	89.6	66.1	63.5	53.2	49.9	70	70.3	66.8	51.9	61.1	56.6	66.0	61.9

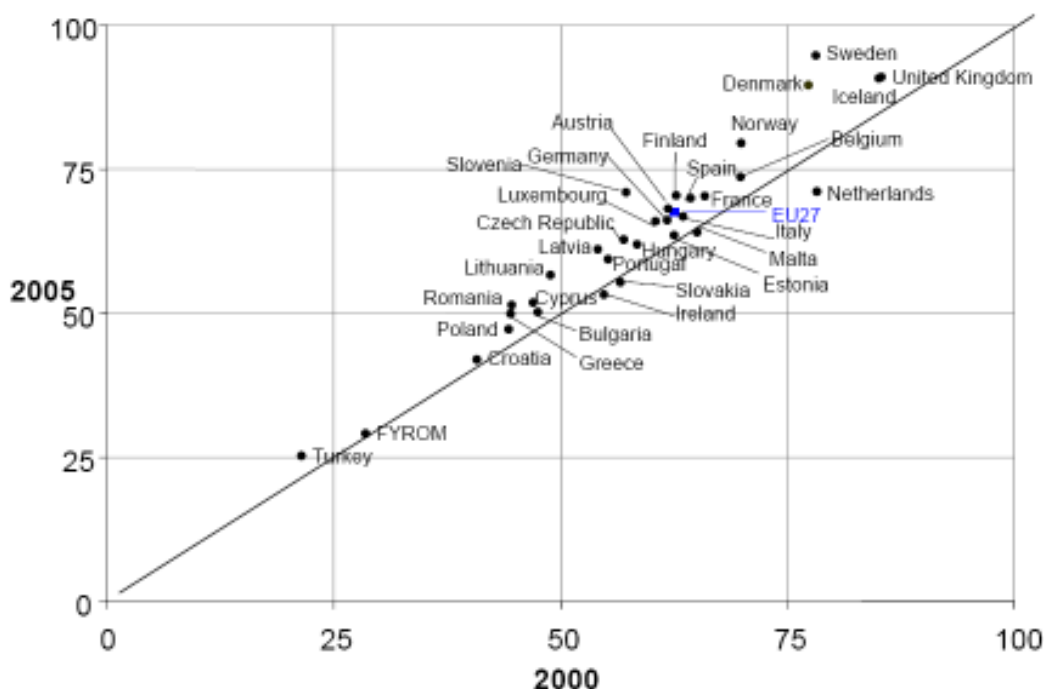
2005	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	HR	MK	TR	IS	LI	NO
ECE	94.4	73.4	82.5	38.1	84	76.2	75.9	74	46.7	88.9	91.8	44.7	15.4	5	95.3	50.6	88.9
EDU	55.9	63.1	56.9	60.7	55.9	50.1	62.3	53.5	66.4	66	67.5	51.2	48.2	44.5	68.3	:	65.8
LLL	5.3	15.9	12.9	4.9	4.1	1.6	15.3	4.6	22.5	33.4 e	27.5	2.1	:	1.9	25.7	:	17.8
INDEX	64.0	71.1	68.1	47.2	59.4	51.4	71	55.4	70.4	95.2	91	42	29.2	25.3	90.7	:	79.5

Vir: CRELL in Eurostat, 2008 (glej Poročilo o napredku pri uresničevanju Lizbonskih ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja 2008; Statistični aneks, tabela Ann B.1.1, str. 201)

Za Slovenijo (kratica SI) znaša indeks vseživljenjskega učenja za leto 2005 **71**, medtem ko je podatek za izhodiščno leto Lizbonske strategije, t.j. 2000, precej nižji – **57,2**. Relativno velik porast kaže na to, da se je v Sloveniji v obdobju 2000–2007 marsikaj spremenilo, kar potrjuje Poročilo o napredku 2008, v katerem je **naša država omenjena kot ena tistih članic, ki beležijo največji napredek**: pri udeležbi v predprimarno (predšolsko) izobraževanje v tem obdobju namreč beležimo povišanje za 8,2 odstotnih točk, pri udeležbi v formalnem izobraževanju pa za 6 odstotnih točk. Podatek za udeležbo v vseživljenjskem učenju v letu 2000 za Slovenijo ni na voljo, za leto 2005 pa je znašal visokih 15,3 %, kar je pomenilo peto mesto na rang lestvici EU.

V spodnjem grafu je za vse države članice EU, Norveško, Islandijo in še nekatere druge države v Evropi indeks vseživljenjskega učenja prikazan za obe leti hkrati. Iz grafa je razvidno, da najvišje rezultate dosega Švedska in Velika Britanija, medtem ko je Slovenija v družbi držav, ki presegajo evropsko poprečje (poleg nas še Finska, Francija, Avstrija, Španija, Belgija in Nizozemska).

Graf 1: Sestavljeni kazalnik udeleževanja vseživljenjskega učenja (2000–2005)

Vir: CRELL in Eurostat, 2008 (glej Poročilo o napredku pri uresničevanju Lizbonskih ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja 2008, str. 28)

Avtorji Poročila pripisujejo dobre rezultate zgoraj omenjenih držav tudi dejstvu, da so le-te oblikovale **koherentne strategije vseživljenjskega učenja na nacionalni ravni**. Sicer pa indeks pokaže, da države praviloma dobro napredujejo pri vključenosti v predšolsko vzgojo in formalno izobraževanje, medtem ko udeležba odraslih, starih 25–64 let, v vseživljenjsko učenje za večino ostaja izziv in videti je, da ciljna vrednost za leto 2010, t.j. 12,5-odstotna udeležba, ne bo dosežena.

Povišanje (2000–2005) in visoki rang slovenskega indeksa vseživljenjskega učenja sta na prvi pogled zelo razveseljiva, vendar je treba poudariti, da kljub zavidljivi vrednosti tretjega kazalnika – udeležbi odraslih v vseživljenjsko učenje (ne le v letu 2005, temveč tudi v nadaljnjih letih) – stvari ne gre jemati preveč optimistično. Na to po eni strani vpliva metodološka vprašljivost rezultata, pridobljenega z Anketo o delovni sili (glej metodološka pojasnila (http://www.stat.si/doc/metod_pojasnila/07-008-MP.htm); res pa je, da to velja za rezultate vseh držav in je zato primerljivost na ravni EU zagotovljena. Po drugi strani pa kazalnik prikrija strukturna neskladja (za kakšno vrsto izobraževanja gre, katere ciljne skupine se oziroma se ne vključujejo ipd.). Več o tem preberite v posebni informaciji InfO-mozaika: *Evropski kazalniki: Udeležba odraslih (25–64 let) v vseživljenjskem učenju*.

Kontaktna oseba za področje: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, zvonka.pangerc@acs.si

Informacijo pripravila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, zvonka.pangerc@acs.si

Vir:

- Progress towards the Lisbon Objectives in Education and Training. Indicators and Benchmarks – 2008; http://ec.europa.eu/education/policies/2010/progressreport_en.html

